75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЛИСТОПАДА 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 27, 1968 No. 220. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 26 листопада 1968

В АМЕРИЦІ

ДОСІ ЛІКАРІ ПІДКРЕСЛЮВАЛИ, що рискують занедужати на серцеві недуги та на параліч ті особи, які мають високе тиснення крови і які курять цигарки та забагато їдять і внаслідок цього забагато важать. Тепер лікарі додають до згаданих вище причин ще місце замешкання людей. Стверджено, що мешканці стейтів Джорджії та обидвох Каролайн два або й три рази більше нездужають на серцеві недуги в порівнянні з іншими американцями. Д-р Луїс Г. Куллер з університету Джана Гопкінса досліджував 6.314 осіб у віці від 45 до 69 років із згаданих вище стейтів та з Боффало, Маямі, Денверу, Сіятлу і Овкленду та ствердив, що пацієнти з обох Каролайн і Джорджії два або й три рази більше хворіють на серцеві недуги, як в інших стейтах. Причина цього явища — не відома.

ПРОТИСЕРЦЕВІ ПРОТИТІЛЬЦЯ в людському організмі — це найбільша перешкода в операціях при перещіплюванні серця — заявляє найбільше досвідчений лікар в цій справі д-р Дентон Кулі з Гюстону в Тексасі. Він перещепив досі 16 людських сердець і на основі досвіду твердить, що організми деяких осіб, які дістали перещеплені їм чужі серця, не можуть знести в собі чужого тіла, хоч це чуже серце найдокладніше пасує до їхнього організму. У Гюстоні помер Еверетт С. Томас, який минулого тижня дістав був вже друге чуже серце. Вперше він дістав був чуже серце 3-го травня. Його організм не прийняв чужого серця.

ЧИСЛО ПРОДАНИХ АВТ В ДРУГІЙ ДЕКАДІ листопада цього року становило 289,210, а в тому самому часі в 1967 році — 196.012. Цьогорічне число проданих авт в половині листопада було майже таке велике, як в 1965 році, коли був рекорд в цій ділянці, бо продано тоді в другій декаді листопада — 292,875 авт. Компанія Дженерал Моторс продала цього року від 11-20 листопада 153,-138 авт, а в 1967 році — 130,938, Фордова Компанія — 78,0006 (18,202, в 1967, бо тоді був страйк), Крайслер — 50,537 (39,540), Амерікен Моторс — 7,599 (7,332).

81 ВІДСОТОК ОПИТУВАНИХ ВИСЛОВИВСЯ за те, щоб президента ЗСА вибирали безпосередньо виборці, а не електори, як цього вимагає Конституція.. Цікаве, що переведені опитування у вересні ц. р. перед виборами ствердили, що 66 відсотків опитуваних виявилися за те, щоб виборці голосували безпосередньо на президента. Після виборів переведені опитування в днях від 8-го до 16-го листопада виявили, що 81 відсоток є проти Колеґії Електорів. Опитувані виявилися у 60-ох відсотках за те, щоб зменшити час виборчої кампанії. Проти цього було тільки 27 відсотків опитуваних. 68 відсотків були за те, щоб зменшити дозволені на виборчу кампанію суми для окремих кандидатів, а 24 відсотки були проти цього.

У СВІТІ

СТУДЕНТСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЄГИПТІ ПОШИРИЛИСЬ на Каїро. Хоча всі п'ять єгипетських університетів закриті, а перед будинком університету в Каїро стояли сильні частини війська і поліції, щоб не допустити туди студентів, студенти влаштували бурхливу вуличну демонстрацію, звернену головно проти міністра внутрішніх справ, отже й начальника поліції, Шараві Ґума. Студенти обкидували поліцію камінням та розкидували летючки, в яких домагались більше свободи й таврували поведення поліції.

ПОСАДНИК ЄРУСАЛИМУ ТЕДДІ КОЛЛЕК ПЕРЕСТЕРІГ арабських мешканців того міста, що вони найбільше терплять і терпітимуть від терористичних атентатів підпільних арабських організацій і тому вони повинні впливати на своїх земляків — не робити таких актів терору і не провокувати ізраїльських репресій. Коллек запевняв, що невинні особи, араби, не будуть карані, але ж слідство поліції мусить мати у кожному випадку широкий засяг.

ЙОРДАНСЬКИЙ УРЯД ДОГОВОРИВСЯ з проводом арабських підпільних організацій, діючих проти Ізраїлю, базами яких є табори арабських втікачів на території Йорданії. Тому, що в тих таборах є коло 450.000 арабів, то йорданський уряд не вимагав, щоб арабські терористи склали зброю, бо це було б у практиці невикональне. Зате підпільні організації зобов'язались шанувати йорданські державні власті та не перешкоджувати державній кордонній сторожі, а йорданський уряд обіцяв не встрявати у терористичну діяльність, ведену тими організаціями проти Ізраїлю з йорданської території.

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОПОНУВАВ Північному В'єтнамові, що він, Південний В'єтнам, звільнить 40 ранених північно - в'єтнамських вояків, схоплених в полон. Але Північний В'єтнам взагалі не відповів на цю пропозицію і не зробив нічого, щоб перейняти тих вояків своєї реґулярної армії. Це становище Північного В'єтнаму мотивоване тим, що він узагалі не признає факту, що на території Південного В'єтнаму воюють північно - в'єтнамські вояки.

Впродовж тижня вплинуло до УККА 5,000 дол. національного датку

Ню Йорк. — З Канцелярії УККА повідомляють, що впродовж минулого тижня вплинуло до каси кругло 5,000 дол. національного датку. Із замітніших вплат слід назвати громаду Янґставн, яка прислала 955 дол., що доповнило загальну суму національного датку, зложеного в цім році її громадянами, до суми 1.355 дол. Громаду у Філядельфії додатково прислала 771 дол. що збільшило її вплати до суми 7,-482 дол. й дальше вдержує цю громаду на чолі інших. Громада Елизабету прислала 565 дол., чим доповнила свої вплати до суми 1.602 доляри: громада Трой прислала 540 дол. та громада Лорейну прислала 515 дол., що доповнило її цьогорічну збірку національного датку до суми 1.765 дол., що для цієї невеликої, але дуже жертвенної громади є великим досягненням. З-поміж осіб слід відзначити даток в сумі сто долярів, зложений минулого тижня д-ром Мирославом Чернієм з Чикаґа та таку ж суму, зложену пп. Онуфрієм і Досею Чеснюк з Гані Брук, Па. Інформуючи ці прикладні пожертви на дальшу важливу працю УККА, його канцелярія сподіється, що збірка національного датку оживиться на терені всіх американських громад та закінчиться 31-го грудня ц. р. повним успіхом.

Ніксон старається мати в своєму кабінеті демократичних секретарів

Ню Йорк. — Виявляється, що співробітники нововибраного президента Ричарда М. Ніксона вже переговорюють із демократами в справі згоди бути членами кабінету республіканського президента. Цим фактом пояснюється те, що досі Ніксон не найменував ще ні одного республіканця на члена свого кабінету, бо хоче наперед вияснити справу співпраці з демократами, щоб можна було дійсно об'єднати нарід біля нового Уряду. Досі не знати, з ким із демократів переговорюють представники Ніксона, але вже згадується прізвище секретаря оборони Кларка Кліффорда, якого Ніксон хотів би мати в своїм кабінеті. Ніксон зацікавився пропозицією сенатора республіканця Джекоба К. Джевітса, який гадає, що Ніксон повинен залишити принаймні одного з двох американських представників, які ведуть переговори в Парижі з представниками Північного В'єтнаму. Є це амбасадор для окремих доручень Гарриман та представник Державного Департаменту Сайрус Венс. Виявляється, що віце-президент Гюберт Г. Гомфрі не буде співпрацювати з Ніксоном, як це передбачалося давніше. Ніксон найменував каліфорнійського журналіста Герберта Дж. Клайна на директора зв'язку з окремими частинами свого Уряду. Це буде новостворений пост, який інформуватиме Президента про те, що дістьcя в окремих департаментах його кабінету. Ніксон ще 19-го вересня заявив, що він хоче мати такий кабінет, в якому були б також і демократи, щоб можна було об'єднати нарід, роздвоєний під час виборчої кампанії.

Помер письменник Аптон Сінклер у віці 90 років

Бавнд Брук, Н. Дж. — В домі для старців помер 25-го листопада відомий письменник, борець за соціяльну справедливість, Аптон Сінклер. Він мав 90 років, і в останніх роках не чути про нього, але в перших чотирьох десятках цього віку він був дуже активний і відомий, не тільки в ЗСА, але й поза межами цієї країни, бо його повісті були перекладувані на різні мови. Похорон А. Сінклера відбудеться в суботу 30-го листопада з Єпископальної церкви св. Павла в Бавнд Бруку. Сінклер був борцем проти соціяльної несправедливости. Його вважали бунтівником, бо він у своїх творах виступав в обороні тих, що терпіли від різних неправильностей. Його твори робили сильне враження на читачів, бо він порушував такі проблеми, які заторкували життєві інтереси найширшого кола громадянства: справу здоровної контролі над м'ясом в різнях Чикаґо, проблему організації робітництва в спілках, скасування праці нелітніх, справу проґібіції, утопійного соціялізму, чесноти преси, моралі в різних бизнесах і в промислових компаніях, веґетаріянізму, духової телепатії, виховної реформи і громадянських вольностей. Аптон Сінклер є автором 90-ох повістей та численних брошур.

Степан Гавриш переобраний на голову Окружного Комтету Відділів УНС Філядельфії

Степан Гавриш

Філядельфія. — Минулої неділі, 24-го листопада, тут у приміщеннях Українського Спортового Осередку „Тризуб" відбулися загальні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу Філядельфії, в результаті яких переобрано головного радного УНС і обласного організатора Степана Гавриша на голову Комітету, а д-ра Володимира Галана, довголітнього голову Головної Контрольної Комісії УНС, на почесного голову цього Комітету. Окружний Комітет Відділів УНС у Філядельфії охоплює 39 місцевих і довколишніх Відділів УНС, які разом нараховують понад 7,400 членів. Крім згаданих, до Управи Комітету були обрані: інж. Іван Скіра, Е. Мінчак і О. Ґоянюк — заступники голови, П. Тарнавський — секретар, І. Данківський — касир та члени: о. мітрат О. Мицик, о. прот. С. Білак, Т. Тещук, М. Нич. М. Ковальчук, С. Лупацій, О. Барилка, С.Филик, Б. Одежинський, М. Карбівник, п-на А. Хомин, І. Струк, В. Новак та О. Бакай. До Контрольної Комісії обрані: мґр Ів. Скочиляс, П. Щерба, М. Мартиненко, Ф. Петрик і М. Ґлова. Зборами, в яких взяло участь 64 представники 39 Відділів, проводив д-р В. Ґалан. За працю Комітету звітували голова Ст. Гавриш і секретар П. Тарнавський та касир І. Данківський. Д-р Богдан Гнатюк, вітаючи Збори від очолюваного ним Відділу УККомітету, склав членам УНСоюзу подяку за щедру підтримку праці УККА пожертвами до його Народного Фонду та співпрацею в багатьох акціях. Приявний на Зборах головний предсідник УНС Йосип Лисогір дав загальний огляд розвитку і стану УНСоюзу в поодиноких ділянках його активности в 1968-му році. Згадав, що майно УНСоюзу вже добігає до 35 мільйонів долярів, що інвестиції приносять більші прибутки, фінансовий оборот Союзівки дійшов до нового вершка і також прибутки „Свободи" з оголошень та друкарських робіт збільшилися в порівнянні з попереднім роком. Тільки в організаційній ділянці Союз не мав сподіваного успіху, бо загальний стан членства в порівнянні з попереднім роком ще не виказує зросту. Тому він і закликав до найбільш посиленої організаційної активности і зусиль впродовж останніх тижнів цього року, щоб і в цій найважливішій галузі своєї активности УНСоюз міг з кінцем року виказатись відповідним загальним збільшенням кількости членства. Збори відкрив і закінчив молитвою о. мітрат Омелян Мицик. Проводив нарадами, як згадано, д-р Вол. Ґалан, як голова і Е. Мінчак, як заступник голови. Секретарював інж. Ів. Скіра. Номінаційну Комісію творили: О. Бакай, М. Ковальчук, І. Струк, О. Ґоянюк та головний радний Ів. Одежинський.

Комуністи наполягають на приспішення мирових нарад про В'єтнам

Париж. — Створилась тепер така парадоксальна ситуація, що не ЗСА й Південний В'єтнам, а комуністична сторона наполягає, щоб якнайшвидше відновити Паризьку конференцію про В'єтнам і приступити до ділових переговорів про замирення. Так бодай — за твердженням преси — комуністи поводились в приватних і довірочних зустрічах з американцями та іншими чужинцями у Парижі в часі від 31 жовтня ц. р., себто дня, коли-то президент Джансон проголосив припинення всіх налетів проти Північного В'єтнаму. Президент заповів був приїзд на Паризьку конференцію представників південно - в'єтнамського уряду, але той відмовився, не захотів сидіти разом з представниками підпільно - комуністичного Фронту Національного Визволення на базі рівний з рівним. Тому відкликано засідання в середу 5 листопада і ні в одну наступну середу ті за засідання не переводились. Комуністи використовують цю ситуацію для пропаґандивних цілей, що ось, мовляв, вони готові переговорювати про замирення, а „не хочуть" його тільки південні в'єтнамці й американці. За пресовими вістками — американський амбасадор у Сайґоні Елсворт Банкер осягнув уже засадниче порозуміння з південно - в'єтнамським президентом Нґуєном Тіє, при чому ЗСА погодились на престижеві поступки в користь Південного В'єтнаму на конференції та запевнили що в політичних справах делеґація південного В'єтнаму матиме керівний і вирішний голос. На „ревність" комуністів, щоб приспішити ділові наради про замирення у В'єтнамі, вплинули — за твердженням західніх коментаторів — головно дві обставини: 1. рішення Москви спекатися в'єтнамського клопоту з уваги на загострені внутрішньо - комуністичні проблеми і 2. великі невдачі комуністів на воєнних фронтах з величезними людськими втратами одинаково реґулярних військ Північного В'єтнаму, як і повстанського В'єтконґу.

Відкрито міжнародні біржі — франк і фунт дещо скріплені

Париж. — Закриті тиждень тому біржі і державні банки в західньо- европейських столицях відчинено в минулий понеділок 25 листопада, при чому настрій був там спокійніший, ані ж можна було сподіватися. Внаслідку цілої низки рішучих протиінфляційних заходів французького й британського урядів, які особливо обмежували імпорт, сприяли експортові, заморожували ціни й платні та перевели драстичні бюджетові ощадності, — однаково французький франк, як і британський фунт виявили сильнішу тенденцію. Знову ж на західньо-німецькій біржі у Франкфурті кинено велику скількість німецьких марок на виміну за чужі валюти: в минулому тижні дійшла була до шпилю спекуляція на звишку німецької марки з масовою втечею з Франції французької валюти та з дальшим обниженням курсу британського фунта. Західньо-німецький уряд, пішовши назустріч французьким заходам щодо рятування своєї загроженої валюти й виступивши проти приватної спекуляції валютами, підніс мита на експорт та обнижив імпортові мита, чим дещо пригальмував надзвичайний розвиток західньо-німецького промислу й приплив закордонної готівки. Зрештою, економісти дораджують зберігати терпеливість, щоб переконатися, які практичні наслідки матимуть у Франції та подекуди й у Британії тамошні останні заходи урядів.

Москва закликає всі компартії світу до з'їзду в травні 1969

Москва. — Компартія СССР проголосила заклик до всіх комуністичних партій світу, щоб вони взяли участь у з'їзді в травні 1969 року в Москві, виявивши таким чином уперше дотичну постанову минулотижневої конференції у Будапешті. Совєтський заклик звертає увагу на потребу боротьби проти „ворогів" однаково у зовнішньому світі, як всередині комуністичного руху, при чому вказує на „правих і лівих опортуністів та відхильників, які підміновують комуністичний і робітничий рух". Під „правими опортуністами" большевики розуміють прихильників демократизаційного курсу, конкретно — прихильників лібералізації в ЧССР, Югославію і Румунію, а під „лівими опортуністами" Комуністичний Китай і Кубу. Той заклик Совєтів вказує на рішення совєтського Політбюра повести наступ проти усіх згаданих „ворогів" і заперечує попередні вістки, наче б московські большевики рішили ставитись примирливо супроти всіх „ухильників" і осягнути визнання їх провідної ролі в міжнародному комуністичному русі.

В Чехо-Словаччині скасовано свободу виїзду за кордон

Прага. — Чехо-словацький уряд проголосив скасування одної з головних свобід, що їх дано після січня цього року в ході демократизаційної політики. Віцеміністер внутрішніх справ Я. Рибар заявив у своєму радіо-телевізійному виступі, що будуть припинені всі подорожі за кордон, „які не є в інтересах держави". Які це саме подорожі — він не уточнив, але з дальших його слів виходило, що скасовано постійні і т. зв. повторні візи на виїзд до „капіталістичних" держав, із збереженням важности таких віз на виїзд до держав „соціялістичних". Будуть теж забороняти виїзд за кордон приватним особам, які захочуть шукати за кордоном праці або студіювати у школах. Для отримання візи на виїзд за кордон треба буде мати рекомендації від працедавця, що в практиці означатиме, що такі рекомендації видаватиме партійний політком. Зате дотеперішню свободу виїзду збережено ще до кінця цього тижня, щоб дати змогу особам, які мають візи, використати їх. Як при всіх останніх обмеженням свобід — в цьому випадку також проголошено, що скасування повної свободи виїзду за кордон є „тимчасове". Названий чеський речник виявив, що від окупації Чехо-Словаччини совєтськими військами виїхало з Чехо-Словаччини на постійно коло 5.000 осіб, в тому числі здебільша інтелектуали та високі фахівці різних професій. Виявилось що 15 ц. м. Александер Дубчек, прем'єр Ольдріх Чернік і член партійної Президії Ґустав Гусак їздили таємно до Варшави на побачення з совєтським партійним проводирем Леонідом Брежнєвим, якому вони показали текст постанов Центрального Комітету чеської компартії. Чеські делеґати буцім-то спротивились вставити в ті резолюції речення, яке стверджувало б і таврувало „контрреволюцію" в Чехо-Словаччині, існуючу перед інвазією совєтських військ.

В Торонті відзначено 20річчя Єпархії й Архиєпископських свячень Кир Ізидора

Преосв. Кир Ізидор Борецький

Торонто (Б. З.). — Минулої неділі, 24-го листопада, тут урочистим ювілейним бенкетом в готелі Роял Йорк відзначено 20-річчя архиєрейських свячень Преосв. Ізидора Борецького та створення єпархії Української Католицької Церкви в Торонті. Бенкет відбувся в год. 6-ій вечора з участю 750 осіб. Проводив бенкетом Богдан Синишин. Між першими, що вітали Владику-ювілята був латинський архиєпископ Торонта ВПреосв. Филип Покок, посадник Торонта Денісон, міністер провінційного уряду Онтеріо Іван Яремко та ін. З українців вітали Владику - ювілята Преосв. Андрій Роборецький зі Саскатуну, голова централі Українців Католиків Східньої Єпархії д-р Кушпета, а від усіх інших українських установ голова централі ОУК пані Стефанія Савчук. Секретар централі Українців Католиків Канади д-р Осип Бойко виголосив доповідь про 20 років існування і праці Торонтської єпархії. Підсумки тієї праці: 30 нових парафій і місійних станиць, збудовано 65 нових церков, збудовано єпархіяльний дім (в якому має своє приміщення музей і в-во), рідне шкільництво — дитячі садки, курси українознавства, дві цілоденні українські католицькі школи, дівоча академія Сестер Служебниць та академії св. Василія Великого, численні монастирі — щоб згадати тільки дещо. На закінчення промовив сам Владика - ювілят, згадуючи вокрема про своє паломництво разом з Блаженнішим Верховним Архиєпископом Йосифом Сліпим по країнах українських поселень. У мистецькій частині програми виступала солістка - сопран Маркіянна Дублянцця - Гузар при фортепіяновому супроводі Зенона Лавришина, та відомий дівочий хор „Веснівка" при українознавчих курсах святомиколаївської школи в Торонті під диригентурою Квітки Галини Зорич-Кондратської. Ювілейний Комітет очолював д-р Данило Мицик. Український Народний Союз репрезентував на цих святкуваннях заступник предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич.

Спогади д-ра В. Ґалана виходять книжкою у В-ві „Червона Калина"

д-р Володимир Ґалан

Ню Йорк. — Вже найближчими тижнями появиться з друку у Видавництві „Червона Калина" під назвою „Батерія Смерти" книжка спогадів відомого українського діяча у ЗСА, президента ЗУАДК-у й Об'єднання б. Вояків Українців в Америці д-ра Володимира Ґалана. У книжці зібрані спогади д-ра В. Ґалана із часу визвольних змагань аж до перебування в Німецькому Яблінному та в Празі, як також спогади про його участь в громадському й політичному житті на терені ЗСА, починаючи від 1920-их років аж по останній час. Попереджена книжка статтею ред. І. Кедрина п.н. „Вояк-громадянин і його книжка" та передмовою автора. Видана вона з гарною обкладинкою мистця Богдана Божемського, з кольоровими ілюстраціями артиста маляра Леоніда Перфецького і з багатьма фотографіями в тексті й окремому додатку. Окремої цінности додають книжці, яка буде в продажу брошурована і в твердій полотняній обкладинці, виконані Йоахимом Вишневецьким карти і схеми із походів та бойових операцій, що в них брав участь д-р В. Ґалан, як вояк і старшина Української Галицької Армії.

Конференція для відзначення 50-ліття відновлення української державности відбудеться в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Військово-Історичний Інститут при НТШ та Українська Вільна Академія Наук влаштовують в суботу, 30 листопада ц. р. в годині 4-ій по полудні, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — спільну Наукову Конференцію. Цісю Конференцією відзначають обидві ці установи 50-ліття відновлення української державности на Західньо - Українських Землях. Конференцію відкриє директор Українського Військово-Історичного Інституту сотн. Зенон Стефанів і буде нею проводити у першій частині Конференції; у другій частині буде Конференцією проводити проф. д-р Я. Зозуля.

В першій частині виголосять доповіді: д-р С. Ріпецький на тему „Українська політична думка в добі Листопадового перевороту", проф. М. Заклинський — „Оборона Львова в листопаді 1918 р.", і проф. д-р Я. Зозуля — „Відгомін Листопадових подій на Великій Україні". В другій частині конференції виголосять доповіді: п. Г. Дмитерко-Ратич — „Жіноцтво у визвольних змаганнях на Західньо - українських землях", д-р І. Новосівський — „1918-ий Листопад на Буковині", і д-р В. Шандор — „Листопад і наша сучасна соборницька політика". Вхід вільний. Конференція призначена для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Провал політики престижу

Криза французького франка тільки частинно є суто економічною й суто фінансовою проблемою, над якою дебатували минулого тижня найкращі фахівці, офіційні репрезентанти 10-ох найзаможніших держав світу, зібравшись на конференції в Бонні. Зрештою, це проблема політична, яка безпосередньо стосується Франції і її президента де Голля, але посередньо заторкує ввесь світ.

Відомо, що Шарль де Голль задивлений у велич Франції з часів Бурбонів, Наполеона І і Клемансо з Версальської конференції після першої світової війни, а водночас перейнятий нехіттю до „англо-саксонців", яким не може забути дійсних і уроєних образ, що їх зазнав від них у другій світовій війні, він уперту антиамериканську й антибритійську політику у військово-політичній і господарській ділянках. Він примусив ЗСА зліквідувати всі їхні бази у Франції, викинув із Парижу головну квартиру Атлантійського Союзу, відкликав свої збройні сили з НАТО, почав будувати власну атомову потугу, ставив на відновлення союзу з СССР з ціллю стати лідером континентальної Західньої Европи. У фінансовій ділянці — він скуповував золото, підважував вартість доляра й пропагував заступлення доляра, як міжнародної розрахункової системи, новою системою, спертою на золоті. Двічі заклав „вето" проти допущення Британії до Европейської Економічної Спільноти, виразно мотивуючи це своє становище надто тісним пов'язанням Британії з ЗСА..

1968-ий рік несподівано для де Голля, а подекуди й цілого світу захитав аж до основ цілою тією політикою французького президента, цілою його політичною філософією. У травні-червні ц. р. хвиля страйків і студентських заворушень сколихнула Францією. Де Голль переміг у плебісциті, проголосивши гасло „порядок за де Голля або хаос за його противників". Але, щоб заспокоїти робітничі спілки й студентський загал, підтримуваний професійними спілками та політичною опозицією, уряд де Голля мусів підвищити платні й винагороди та ввести у високошкільну систему коштовні реформи. Однак, куплений ціною великого зросту державних видатків внутрішньополітичний і соціяльний мир був Пірровою перемогою, бо відкрив двері перегонам між цінами й заробітками, і таким чином, замість привернути довір'я до оздоровленої економіки, ще більше те довір'я підірвав. У цьому місяці проявлялася панічна втеча французького таки капіталу із Франції. Не „англо-саксонці", а самі французи виявили недовір'я до власного державного режиму та його здатности вести здорову економіку й втікали з своїми грішми до Західньої Німеччини. Бо з усіх західньоевропейських валют найсильнішими валютами є нині німецька марка і швайцарський франк: це ті дві країни, які виявили найбільший хист у поборюванні інфляції, найбільшу дисципліну і найбільшу працьовитість народу.

Це було велике персональне приниження для гордого де Голля, коли в той самий день минулого тижня, як відзначав він своє 78-річчя, французький міністер фінансів Франсуа Ортолі мусів із штабом фахівців їхати до столиці Західньої Німеччини — просити у свого недавнього ворога й інших західніх заможних держав, із ЗСА і Японією у проводі, допомоги у перебореній фінансових труднощів Франції. Той заклик знайшов прихильний відгук, бо міжнародні фінанси надто взаємно пов'язані, щоб захитання вартости франка не відбилось негативно й на інших валютах. Але західні держави, які обіцяли дати Франції кругло два більйони долярів кредиту, поставили їй, м. і. за передумову — здевальвувати франк на дальших кругло 10%. Це було особливе приниження для де Голля, що таке рішення проголосив німецький міністер фінансів Франц Йозеф Штравс. І де Голль відмовився погодитися на таку передумову. Прийнявши з вдячністю призначені 2-більйоновий кредит, він водночас вирішив рятувати стабільність франка такими драконівськими заходами, як замороження цін і платень, скорочення бюджетових видатків майже на половину, і то головно коштом збройних сил та освіти, і загрозою безпардонного здавлювання будь-яких нових внутрішніх заворушень.

Зовнішній світ, включно з керівними американськими колами, признав прикметну де Голлеві відвагу ставити чоло небезпеці. Але насправді це останнє відважне рішення де Голля ціною гострих обмежень французького народу рятувати економіку є банкрутством престижевої політики французького президента, який уважав, що можна відмежуватись від найближчих союзників в ім'я анахронічної величі. Совєтська інвазія в Чехо - Словаччині завдала смертельного удару політичній концепції де Голля, — тепер завершилася та програ в економічній ділянці.

Тихон Тещук

НАШІ СВІТЛА І ТІНІ

Кілька років тому Відділ УККА перевів був облік українських організацій в Філядельфії, щоб скоординувати їх діяльність. Зарестровано 112 організацій, більшість яких мали дуже малу кількість членів і були малоактивними. Координуючи працю цих організацій, Управа Відділу УККА вирішила пожвавити їх діяльність і в особливо важливих справах запрошувала представників усіх організацій на наради, заохочувала їх до праці у Відділі УККА.

Політичні організації

Найбільш активними задеклярували себе представники місцевих політичних організацій. Одначе деякі з них поставилися неприхильно до діяльности Відділу УККА, вбачаючи в ньому небажаного для себе конкурента.

Через деякий час на терені Відділу УККА почалися гострі суперечки між представниками організацій за впливи. Але, коли підходив час для переведення конкретної праці, наприклад, збірки Національного Датку, то активність цих представників зменшувалась, а деякі з них зовсім перестали з'являтись на наради.

При дослідженні цієї справи виявилось, що одна з політичних організацій складалась лише з двох осіб, які розійшлися між собою в поглядах, і організація їх перестала існувати.

Голова другої політичної організації в н п р авдував свою відсутність на нарадах тим, що його політичне середовище має у Філядельфії лише 5 членів, що він несе головний тягар праці в тому середовищі і не має часу на працю в УККА.

Голова третьої політичної організації дав таке вияснення:

„Моя партія в порівнянні з іншими менша. Наша централя прийшла до переконання, що при американській демократичній системі, де все вирішується більшістю голосів, а не за принципом паритетности партій, ми ніколи не станемо у проводі УККА. Тому нам нема рації до нього належати. Ми будемо мати свою окрему централю".

Представник четвертого політичного середовища відмовився вплатити Національний Датом, бо, мовляв, УККА „висловився проти контактів з братами, що живуть в Україні".

Справу УККА і УНФонду тяжко було порушити на зборах і інших політичних середовищ, бо в них своїм організаціям і фінансовим справам приділялось головну увагу.

Вільшість наших аполітичних організацій були малоактивними і на їх річні збори звичайно з'являлось біля одної десятої їх членів, так що розраховувати на їх участь в праці УККА не приходилось. УНФонд на 98% складається з індивідуальних вплат і лише біля 2% від місцевих організацій.

Досвід показав, що: 1) Управа Відділу УККА, створена з представників організацій, була малопрацездатною, бо складові організації звичайно делегували до неї своїх другорядних працівників; 2) Відділ УККА мусить мати Управу, обрану загальними зборами платників УНФонду згідно з персональним підбором кандидатів за їх працездатністю і мати кадри постійних збирачів УНФонду, щоб організаційно охопити всіх українців у громаді.

Церковні організації

Протягом багатьох віків наші вороги - окупанти України розпалювали релігійну ворожнечу між українцями. Ця ворожнеча підсилювалась і на еміграції в ЗСА. Внаслідок цього дехто з православних українців, ігноруючи національні засади української Церкви, намагався йти по лінії православія разом з греками, румунами, москалями, сирійцями і організувати так звану Американську Православну Церкву („Амерікен Ортодокс Черч"). Натомість деяка частина українців - католиків вирішила йти разом з американськими католиками - латинниками.

Найбільш свідома частина вірних і українське духовенство здавали справу з того, що втрата національних засад в українській Церкві приведе до її занепаду. Та й що ми можемо мати спільного з православними румунами, москалями, греками чи сирійцями? Або католиками французами, поляками, еспанцями чи порторіканцями? Всі ми українці — і православні, і католики, і євангелики — мусимо тісно співпрацювати на загальноукраїнських засадах в УККА, як брати сини української нації. Духовні провідники українських Церков уже від ряду літ піддержують цю загальноукраїнську діяльність УККА, що має для нас велике позитивне значення.

Консолідація наших сил

Наведені на початку цієї статті факти свідчать, що більша частина українських політичних середовищ в умовах еміграції втратили своє значення і не можуть служити базою для консолідації наших сил.

Найбільш свідома частина української безпартійної еміграції, що об'єдналася в УККА, вважає себе також політичною є м і г рацією, вплачує Національний Даток і має такі права в ньому, як і члени політичних середовищ.

У 1967 році за ініціятивою УККА і КУК (Канада) скликано в Ню Йорку Світовий Конгрес Вільних Українців, на якому представники еміграції з усіх країн вільного світу прийшли до однозгідности. А представники українських Церков: підписали спільну декларацію про тісну співпрацю на національному ґрунті.

Цим фактично була завершена консолідація наших еміграційних сил усього вільного світу, бо українські Церкви мають найбільшу кількість активних членів і найбільший вплив серед української еміграції. Це дає нам змогу з вірою у власні сили йти до дальших успіхів, не зважаючи на різні перешкоди.

Успіхи і недоліки

Наша репрезентативна організація — УККА за останні роки провела велику і дуже корисну працю. Побудовано в 1964 році величний пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні, на посвяченні якого було 100,000 українців. Як згадано вище, відбуто з великим успіхом у 1967 році СКВУ. Створено Катедру Українознавства при Гарвардському університеті. Відбуто з Кардиналом Йосифом Сліпим зустріч, яка сколихнула величезні маси українців - католиків. При цій нагоді українські православні Владики Митрополит Іоан Теодорович та Архиєпископ Мстислав Скрипник зустрілися із Кардиналом Йосифом і дали приклад братньої любови та співпраці між православними українцями і українцями - католиками.

Нема сумніву, що це події великого, історичного значення. І як же жалюгідно на цьому тлі виглядають всякі наші дрібні, вузькопартійні і особисті суперечки! Тому здорова критика є для нас корисною.

Щоб іти вперед, ми мусимо знати свої недоліки, які полягають у тому, що ми своїх успіхів не закріплюємо організаційно. Наші світлі події спалахують серед нашої еліти, але до широких кругів еміграції не доходять. Багато українців не читають української преси і про українське життя мало що знають. Внаслідок цього вони в чужому оточенні розгублюються, а їх молодь для нас пропадає.

УККА репрезентує мільйон українців у ЗСА, але дійсних членів УККА — платників Н а ціонального Датку, є дуже мало. Во Відділи УККА не мають відповідних кадрів - збирачів УНФонду, які могли б організаційно охопити всіх українців у громадах.

Ці організаційні недоліки применшують наші успіхи. Їх треба якнайскоріше виправити. Для цього треба переревести деякі статутові зміни та підібрати в кожній громаді по 3-4 освічених старших працівників, які протягом цілого року нав'язували б живі контакти з усіми українцями та інформували їх про працю УККА. Тоді процес денаціоналізації серед українців сповільниться, а УНФонд — 400-500 тисяч долярів річно — стане дійсністю.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ПРО АМЕРИКАНСЬКІ ВИБОРИ

З підвищеною увагою слідкувала Москва за виборами в ЗСА, маючи на те багато причин, включно з надто обтяжливою для економіки СССР війною у В'єтнамі, із нападом СССР на Чехо - Словаччину, з розколом у комуністичному таборі, з невдоволенням серед народів СССР мертвим застоєм аракчеєвського режиму...

Хоча в основному і Республіканська, і Демократична партії ЗСА провадять подібну закордонну політику, московські „Известия" з 6 листопада, в коментарі „Пекучі дні Америки", писали, що не знаючи наслідків виборів, що велику ролю для перемоги Демократичної партії відіграє проголошення президентом Д ж а нсоном припинення бомбардувань Північного В'єтнаму: „Присвячене передвиєві виборів, те рішення має схилити терези на користь демократичного кандидата Г. Гомфрі. Однак, „Известия" ставились обережно до всіх вісток, зазначаючи: „Мас схилити терези на користь, але чи схилить?"

В тому ж числі московська газета подала низку фотознімків з „Морнінг Стар" із безробітними в Америці і зазначала: „5 листопада — вибори в ЗСА. Вибирають нового президента. Але перед ним будуть стояти ті ж самі старі проблеми". Сторінки „Правди", „Известий" та інших совєтських газет з 6 і 7 листопада були забиті матеріялами про святкування „жовтневої революції", закликами „Вперед, до комунізму" тощо.

Московська „Правда" з 7 листопада, повідомивши, що президентом вибрано Ричарда Ніксона, жирним шрифтом виділила р е ч е н н я: „Втративши Білий Дім, партія демократів все одно зберегла свою більшість в обох палатах Конгресу". Газета пояснила своїм читачам перемогу Р е с публіканської партії тим, що „в'єтнамська війна викликала кризу недовір'я народу до демократів", і тим, що великі міста віддали багато голосів не як звичайно — за демократів, а за Ніксона, бо „білий обиватель охоплений страхом перед негритянськими заколотами, що їх лідери республіканців обіцяли придушувати рішучіше, ніж теперішні господарі Білого Дому".

Наступного дня „Правда" докладніше і ф ормувала про наслідки виборів, знову підкреслюючи перевагу демократів в обох палатах Конгресу і назвавши Дж. Воллеса „расистом". 8-го листопада голова Президії Верховного Совєту СССР Н. Подгорний, переконавшись, що Р. Ніксон таки виграв вибори, послав йому телеграму такого змісту: „Шановний пане Ніксон, прийміть наші поздоровлення у зв'язку з обранням Вас на Президента ЗСА... Бажаємо Вам плідної діяльности на цьому високому пості. Хотілося б надіятись, що наступний період буде позначений дальшим розвитком відносин між СССР і ЗСА". Совєтські газети надрукували текст телеграми 9-го листопада, вмістивши поруч замітки й коментарі про життя та політику ЗСА з такими епітетами, як „агресор" тощо.

„Правда" з 10 листопада в замітці власного кореспондента Стрєльнікова з Вашінгтону „Перед зміною президента" стримується від агресивних коментарів від новообраного Президента ЗСА, але виявляє ледве приховану нехіть до нього хоча б у таких рядках: „Як очікується, наступні тижні будуть минати під знаком переговорів між республіканськими лідерами і їх союзниками з великого бізнесу. Під впливом тих фінансово - промислових кіл будуть формуватися і основні принципи внутрішньої і зовнішньої політики майбутнього уряду".

На тій же самій сторінці газети — вістки про те, як поліція в стейті Північна Керолайна душить газом та б'є „дубинками" негритянських дітей, як упали, зударившись у повітрі, два американські бомбардувальники тощо. Впарі з цим друкувались московські бучні заяви, мовляв „СССР — це могутня опора соціялізму, миру і безпеки народів".

Московські „Известия" з 14 листопада в інформації „Ніксон перебирає справи" зазначає, спираючи с ь на „Ню Йорк Таймс", що „Ніксон уже почав пірнати в страхітливі проблеми, які чекають його попереду"... В замітці сказано, що новий американський уряд, як сподіваються спостерігачі, буде виявляти особливу активність у справах: В'єтнаму, Близького Сходу та СССР.

Загальний тон совєтської преси відносно новообраного Президента ЗСА стриманий і вичікувальний.

Варто ще згадати повідомлення українськомовної преси про вибори в ЗСА. „Радянська Україна" під час виборів повідомила про подію в двох словах. 7-го листопада, на останній сторінці, в кутку біля „Телебачення" петитом ця газета повідомила, що „Ніксон здобув перемогу мінімальною більшістю голосів виборців". Те саме повідомила й „Молодь України" з 7 листопада, вслід за офіційним повідомленням ТАСС із Москви. Цікаво зазначити, що ще й 12 листопада „Радянська Україна" в замітці „Вибори в США" інформувала читачів, що „підрахунок голосів ще триває", хоча тоді вже було відомо про 99% голосів з усіх виборчих дільниць ЗСА. Газета повідомила, що „20 січня 1969 року Ніксон офіційно займе пост президента США", не коментуючи цієї вістки, бо її не коментувала і московська преса.

(Юк. Мол.)

ОДИН ІЗ НАЙСТАРШИХ ДУБІВ В УКРАЇНІ

Природознавці нараховують аж 1,000 років могутньому дубу, що росте на схилі Кириківського яру, біля села Мельники Чигиринського району на Київщині. В народі його називають „Дубом Максима Залізняка" — героя протипольського Коліївського повстання. Височина дуба — 22 метри, діяметр — 9 метрів.

БАЛЯДА РОДУ

В мого роду — сто доріг.
Сто століть у мого роду.
Вичовганий старий поріг
Старій бабі в нагороду.
Сива стежка в сто доріг
Розліталась од хати.
Сто вітрів мій вік запріг
Сиву хату розхитати.
Сто скажених сивих бід
Та й сушило ж роду вроду.
Та не висхне зроду рід
Ні в поході, ні в негоду.
Внучок тупцю тупотить,
Тупцю, внуцю, тупцю,
хлопче.
Сто стежин у світ летить,
Він — сто першеньку
протопче...
Роде рідний! Не стулимть
Нашу жилаву породу —
Сто вітрів в ногах лежить
Мого роду і народу...

Київ

ІВАН ДРАЧ

ГОЛОС ЧИТАЧА

Сторіччя Матері „Просвіти"

Рік 1968-ий не є звичайним для українського народу: це — ювілейний рік народження Матірного Товариства „Просвіти". Тож певна частина нашого народу, яка живе на вільному Заході, підготовляється віддати чи дорогі роковини.

Між старшими громадянами ведеться дискусія, як заохотити нашу молодь, вже роджену далеко від Рідної Землі, щоб вона працювала для поневоленого, але непокореного українського народу. У мене, колишнього працівника „Просвіти" і „Рідної Школи" в Коломийському повіті, якому Всемилосердний Бог дозволив дожити до сторіччя з дня народження „Просвіти", ось такий план: щоб гідно в ці святкувати сторіччя Матері „Просвіти", закликаю 15.000 українських сердець скласти одноразово по 10 долярів.

Що ж ми зробимо із цими 150.000 долярів, цими ювілейними грішми? Коротка і ясна відповідь:

— На фонд Об'єднання Письменників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова в Торонті (голова п. Богдан Гошовський) — 50.000 долярів;

— Для Української Вільної Академії Наук у ЗСА і Канаді, на видання українських літератури, що чекає написана на своїх меценатів — 50.000 долярів;

— На фонд допомоги для старших працівників пера, письменників і митців і всіх тих, які свою працю протягом свого життя віддали для українського народу — 50.000 долярів.

На мою думку, не треба творити в поодиноких місцевостях Комітетів, лише треба відкрити окреме конто в Товаристві „Самопоміч" в Ню Йорку, і кожний, що схоче вшанувати ювілей „Просвіти", зможе переслати свою жертву на це конто, яке українська преса проголосить.

Шановні читачі запитають: а хто буде завідувати цими грішми? Відповідь ясна: буде покликана Контрольна комісія з п'ятьох осіб, а саме від Українського Конгресового Комітету, Союзу Українок, Товариства „Самопоміч", Пласту і СУМА.

Як бачите, шановні читачі, Контрольна комісія вже є. Я особисто зголошуюся всі пожертви, які вплинуть, вписати до касової книжки і підпорядковуюся Контрольній комісії, а з грішми не хочу ніякого діла мати.

Члени Контрольної комісії зберуть ту збірну суму вибрати з „Самопомочі" і передати за призначенням. Всі її члени, як і фінансовий референт, працюватимуть без жадної винагороди. Витрати мають бути лише на поштові оплати.

Коли так гідно відзначимо сторіччя „Просвіти", тоді молоде покоління запише нас до історії нашого народу такими словами, на які ми, старше громадянство, собі заслужили.

Не треба у пресі писати „де наші діти"? За дітей відповідають передусім батьки, а вже за ними Церква і школа.

Наведені вище думки уважаю за дискусійні, і буду дуже вдячний усім тим, хто в цій справі скаже своє слово.

Григорій Яремчук
Ню Йорк

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(4)

Йому на відсіч скочив його приятель Медвідь, студент теології і революціонер, прозваний друзями „містиком", бо завжди звертав розмову на якісь несусвітні проблеми. Далі „хлопаки" з Левандівки і Богданівки, жваві, як чорти, раді, що нарешті поцастило їм „помацати поліцаям ребра".

А поліція намагається з усіх сил розірвати суцільність маси демонстрантів, щоб зломити їх ударну силу й недопустити під мадярський консулят.

Довкруги Федя Перуна і його друзів затискається перстень. Їх уже кількадесят, але сили поліції більшають, підходять щораз нові резерви, появилися тяжко узброєні загони поліційної школи з Мостів Великих, про яких ніхто не знав, що вони перебувають у Львові. Всі вони наставлені на розчавлення групи Перуна, до якої новим силам вже добитися не можна. Так і видно: Федеві не врятуватися. Один за одним падають під ударами його друзі і, приголомшені, попадають у поліційні „кібітки".

Використовуючи сумятоху бою, щораз більше груп проривається через поліційні кордони і розсіяно прямують під мадярський консулят.

— Закарпаття не дамо! Закарпаття не дамо! — залунало під консулятом. Настрашені урядовці заглядали крадькú крізь шпари у заслонах на демонстрантів. Вкоротці донесли застави на вулицях, що знов зближається поліція. Хтось крикнув: „Розходімось!" — і десятки голосів повторили за ним. А Льосько Сторожук, який ніколи не міг дарувати собі хоч би трошки гумору, кинув перестрашеним мадярам: „Поляк, венгер — два братанкі і до шаблі і до шклянкі".

Ціль осягнено. Демонстрацію відбуто, маса простовлялась поліції боєм і, прорвавшись, таки дійшла до місця призначення.

Ще кілька разів збиралися демонстрації, але вже ні разу не вдалося розвинути їх в таку широку акцію. Поліція скріпленими силами замикала вулиці, а тайні агенти висліджували активніших, щоб запроторити їх у тюрму. Після цього місто гомоніло. Воно втрачало свій суцільний польський характер. За Львовом гомонів цілий край. Розбуджено надії, зростали сподівання, люди щораз вище підносили голови. А із-за Карпат приходили нові вісті... Люди прагнуть свободи... Підносяться села й містечка, плахами й групами повіває новий вітер.

Закарпаття на устах у всіх. Ним жили, хвилювалися, і кожний, хто умів і міг, готувався допомогти. Поляки ж не могли помітити, що діється. Вони рішили щось робити, щоб протиставитися. Але, замість мудрої відповіді державної влади, відповіді зрілої нації, вони пішли утертим шляхом: передали ініціятиву вулиці. І це вже не перший раз. Коли влада не могла стримати неприємного їй розвитку подій, „хтось" підмовляв вулицю, шовіністичних студентів, бутних синків землевласників, високих урядовців, багатих міщан, а з ними всіляке шумовиння — і починалися „вистемпи патріотичней млодзєжи".

Повоєнний Львів уже не раз бачив такі „геройчні" виступи. Тоді тріщали брами українських домів, сипалося скло з вікон українських крамниць, побивали обслуги, руйнували устаткування, а „обронцуф поржондку публічнего", як не було, так не було.

Особливо спеціялізувалися ватаги войовничих корпорантів і їх союзників у протижидівських погромах. Кожної майже осени, коли збиралися вони у Львові після буйно прогуляних вакацій, а траплялася якнебудь нагода, їхній „патріотизм" розпалювався до білого і — „гайда на жидув!" Поліція якось ніколи не вспівала на час. Коли громили жидів на вулиці Краківській, тоді поліція кидалася на вулицю Цибульну, коли ж бито шиби, ламано замки й кості невинним жидам, що попалися в руки хуліганам на вулиці Цибульній, тоді поліція ганялася по Сонячній, Шпитальній або Жовківській. „Розбавлена студіююча молодь" звичайно забавлялася так довгими годинами, іноді аж поза північ, а коли вже була пора йти на заслужений відпочинок, тоді поліція наздоганяла сотні, а то й тисячі громил і „по-батьківськи" розганяла їх, тобто ішла позаду, аж поки вони не розходилися по т. зв. академічних домах.

А розходилися вони, як після справжнього карнавалу. Трофеями несли жидівські ярмулки, зараву релігійно-обрядову утвар, зірки Давида, тощо та й співали при цьому не лише антижидівські але й патріотичні польські пісні, яких полякам не бракує. Приємні розмови й оповіді про такого роду вечірні пригоди кілька тижнів заполонювали увагу польської частини населення, а їхня преса, з вийнятком соціялістичної, вага й значення якої були мінімальні, здебільшого тільки реєстрували, поменшуючи до мікроскопічного розміру, такі події, як, мовляв, „вибрики млодзєжи".

(Далі буде)

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ —

ПОТРІБНО: $600,000; ЗІБРАНО ДОСІ: $540,000 ВПЛИНУЛО В ОСТАННІХ ДНЯХ: $12,000 ЩЕ ПОТРІБНО: $48,000

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ НА: UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, 302 WEST 13th STREET, NEW YORK, N.Y. 100014

Гемстед, Н. Й.

50-ЛІТТЯ ЛИСТОПАДА И 25-ЛІТТЯ 1-ої ДИВІЗІЇ УНА

Гемпстедська Громада відзначила Золотий Листопадовий Ювілей і Срібний Ювілей 1-ої Дивізії У Н А 17-го листопада.

Перед полуднем в українських церквах відправлено Панахиди за поляглих воїнів цих двох Річниць, а о год. 4. до пол. відбулась святкова Академія в авдиторії школи в Юніондейлі.

Мистецька програма зачалась живим образом-інсценізацією мистецького малюнку маестра І. Кучмака „За український Львів" у виконанні пластунів - юнаків місцевої Пластової Станиці.

Святковий реферат на тему „Дві Річниці з перспективи часу" виголосив п. Микола Курчак.

На дальшу програму складалися виступи: юних бандуристів при місцевому відділі ООЧСУ та танцювальної групи при православній Парохії св. Михаїла.

На закінчення Академії запрошено на сцену приявних на залі творців і учасників цих двох Річниць і пластуни, під рясні оплески залі, удекорували їх шарфами на знак вдячности і признання Української Громади за їх готовість на найбільшу жертву для свого народу.

Мистецько оформлена сцена паном Ігором Кучмаком була прикрашена двома великими образами роботи мистця - маляра І. Кучмака: портретом провідного творця Листопада, Дмитра Вітовського та найновішою композицією „За наш Львів".

Рочестер, Н. Й.

З РІДНОШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Рідна школа при парафії св. Покрови в Рочестері існує від 1955 року. Її засновано завдяки енергії першого директора школи, п. К. О. Сітька. Підібрався й фаховий склад учителів: дружина директора, Т. А. Сітько, пані А. Г. Лихошерст, пані Л. О. Шевченко та інші.

Українські діти дістали можливість вивчати рідну мову, літературу й історію в межах існуючої програми.

Після 6-ти років, школу, очолив настоятель церкви св. Покрови, о. Микола Чернявський і вона успішно продовжувала свою роботу.

Не зважаючи на пізнішу змінність учителів, які здебільша сполучали зарібкову працю з навчанням дітей, школа дала й тепер дає безсумнівні позитивні наслідки. Переважна більшість українських дітей вільно читає й пише, а також обізнана з географічним, культурним і політичним станом країни походження своїх батьків та почуває себе українцями.

Цього року, 6-го жовтня, відбулося урочисте посвячення шкільного національного прапору, а після посвячення — обід у церковній залі. Було багато гостей, не лише батьків, а й тих, кому не байдужа справа виховання і навчання наших дітей. Присутні складали свої пожертви на потреби рідної школи, відзначала в своїх виступах її важливу ролю в громадському житті.

Треба згадати, як особливо активну „болільницю" за нашу школу, одну з учительок, пані Люсю Карабіневич. Вона придбала за свої кошти (500 дол.) сто шкільних парт, і не тільки придбала, а ще й власноручно фарбувала їх. За її ж кошти (50 дол.) куплено прапор. Пані Карабіневич — актриса й фаховий режисер. Всі шкільні імпрези - постановки з участю дітей підготовляються й розробляються під її невтомним керівництвом.

За гарно підготоване й проведене шкільне свято крім пані Карабіневич, треба щиро подякувати також п. Олексі Минакові, що придбав за свої гроші для школи американський прапор, та всім паням і панням, що готували обід і обслугували гостей, на чолі з головою Сестрицтва, А. С. Підошвою.

Ф. Федоренко

ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВПЛИНУЛА скарга від уряду Південної Кореї проти північно - корейського уряду з наведенням довгої низки доказів, що Північна Корея приготовляє посередню і безпосередню агресію проти південної вільної частини того краю.

Перед концертом А. Добрянського в Тавн Гол

Дня 1 грудня о год. 5.30 по пол. відбудеться самостійний концерт нашого молодого, але вже відомого в американськім музичнім світі бас-баритона Андрія Добрянського.

Українська громада Ню Йорку знає Андрія Добрянського віддавна, ще як був солістом хору „Думка" добре пригадує собі його м'який, оксамитний голос у сольовій партії колядки „Не плач Рахиле"... Але від того часу проплило багато років. Проплило, на щастя, в користь нашого співака. 1964 року Добрянський деб'ютує у Філядельфійській Ліричній Опері. Це був успішний дебют, бо незадовго після того його приймають до Національної Компанії Метрополітен Опери, з якою об'їхав коло 50 міст у ЗСА, Канаді та Мехіко. З того часу його почали ангажувати до різних оперних компаній та на виступи з симфонічними оркестрами. І так він співав м. ін. у Бостонській опері („Боріс Годунов"), оперній компанії в Сіятл („Фіделіо"), Даллас („Медея"), Сан Антоніо („Дон Карльос"), а восени цього року тріюмфував в опері Р. Штравса „Капричче" в Клівленді.

Програма концерту складається здебільшого з творів українських композиторів: К. Стеценка („Тихо гойдаються" до слів М. Чернявського, „І золотої, і дорогої" сл. Т. Шевченка), В. Барвінського („Ой ходить сон"), Я. Степового („Зацвіла в долині" до слів Т. Шевченка) та І. Соневицького („Ой, роздерли нас" до слів В. Пачовського). Друга частина концерту має, окрім трьох арій „мефістофелівського характеру" з опер західньо-европейських композиторів, — оповідання Кривоноса з опери „Богдан Хмельницький" К. Данькевича та декілька народних пісень в обрібці М. Лисенка та О. Чишка. Концерт починається виконанням трьох рідкісних козацьких пісень в опрацюванні Л. Ревуцького. Перша з них — „Ой, з-за гір" (запис Д. Ревуцького), є одна з численних варіянтів т. зв. пісень про рубаних козаків. Пісня про сотника Харка (запис Д. Ревуцького) описує подію, що відбувалася ще перед вибухом Коліївщини в 1768 році. Накінець співак виконає пісню „Про Ревуху", яку записав був М. Відорта, внука Грегора. (Грегор був торбаністом на дворі Вацлава Ржевуцького, який, між іншим, захоплювався гіпологією. Він був сином останнього коронного гетьмана Северина).

При фортепіяні — пяніст Роман Стецура, учасник Інтернаціонального Конкурсу в Женеві, довголітній акомпаніятор хору „Думка".

Отож заповнім по береги репрезентативну залю Тавн Гол і принесім нашому співакові моральну підтримку. Ми горді, що А. Добрянський, член УНСоюзу, працюючи на інтернаціональнім ґрунті — завжди підкреслює своє українське походження.

Ікс

Вишивані Вечерниці Окружної Ради СУА в Ню Йорку

Вже за нашими плечами карнавал, коли то знов будуть у нас відбуватись різні балі, танцювальні забави, а головно Вишивані Вечерниці, які влаштовують звичайно Відділи СУА. Звичай влаштовувати Вишивані вечерниці став у відділах СУА традицією. Ми можемо лиш радіти, бо цим способом не лиш поширюємо українську вишивку, але її удосконалюємо. Кожного року бачимо на Вишиваних вечерницях нові взори вишивки і щораз кращі та більше мистецькі. Численні наші мами і їх доні, які були байдужі до вишивки, вчаться вишивати і примінювати вишивку в практиці. Це зроджує любов і пошану до нашого народнього мистецтва.

Як всім нам відомо, на кожних вишиваних вечерницях завівся звичай вибирати „Королеву Вишиваних Вечерниць". Це також гарний звичай, бо він притягає молодь на вечерниці.

До цього року на Вишиваних вечерницях О. Р. СУА в Ню Йорку кандидатками на Королеву могли бути панни без огляду на їхній стрій. Цього року зайшли у нас деякі зміни. На зборах в справі Вишиваних вечерниць, 29-го жовтня рішено що, кандидатками на Королеву можуть бути лиш панни, які на Вечерницях являються у вишивці. Уважаємо, що, сама назва „Вишивані вечерниці" цього від нас вимагає. Королева наших вечерниць є часто головною особою зацікавлення всіх гостей, то чому не має вона вбрати вишивку, яка стала головним товчком цієї імпрези? Тому кличемо і заохочуємо нашу молоду ґенерацію прибути на Вишивані вечерниці в гарних вишивках. До вечерниць, які відбудуться 1-го лютого в Народнім Домі, ще три місяці, кожна з нас має ще доволі часу вишивку приготовити. Наші молоді дівчата, як будучі жінки й матері, повинні обов'язково навчитись вишивати, бо вони після нас стануть пропагандистами нашого народнього мистецтва у вільному світі.

М. Д.

Пасейк, Н. Дж.

ЦЕРКВА СВ. ВОЗНЕСІННЯ НА НОВОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Як відомо, дорога ч. 21 буде переходити через забудовання церкви св. Вознесіння в Пассейку і буде получена із 46-кою. З цієї причини парафія змушена була підшукати площу під будову нової церкви. А що такої площі не можна було набути в Пассейку, то закуплено відповідну у Кліфтоні при Брод Ст. за 100.000 дол. Чудова площа, яку в минулому році торжественно посвячено, на якій могло б бути побудовано 14 житлових будинків, там буде побудована 5-ти банна церква за проєктом архітекта Ярослава Січинського, сина архітекта проф. Вол. Січинського. Буде це одна з найкращих церков, буде окрасою околиці й буде в недалекому віддалі від автостради. Буде видно її на всю околицю. Здається, що кращого місця не можна було б придумати. На цій площі вже стоїть парафіяльний дім, що його закуплено за 200.000 дол. і перетягнено із протилежної сторони, бо туди піде виїзд до 46-ки. Крім церкви на цій площі ще буде побудований будинок, у якому буде приміщена заля, недільна школа та ще інші товариства. В останньому часі приспішено зруйнування церкви і вже в жовтні зачалися праці над продовженням шляху число 21 і парафія мусить спішитися з будовою нової церкви.

(пяк)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 23

Г. Багнівський, Річмонд Гілл	$25.00	І. Худий, Ню Йорк	3.00
о. М. Цурковський, Торонто	25.00	В. Яців, Чикаго	3.00
УНС Відд. 86, Рочестер (Ювілейний дар)	12.00	Б. Віраковський, Джексон Гайтс	2.70
Діти Парохіяльної Школи, Амстердам	11.60	В. Сас, Мінеаполіс	2.70
С. Гушка, Рочестер	10.00	Я. Карпяк, Мінеаполіс	2.50
А. Криниє, Ванкувер	10.00	Ч. Папіж, Мінеаполіс	2.50
Г. Турчак, Фенікс́ілл	8.00	Р. Величковський, Дітройт	2.00
Д-р П. Попадюк, Мінеаполіс	6.60	О. Галушка, Лейквуд	2.00
М. Остапенко, Брідж́порт	6.00	І. Головач, Віллолдейл	2.00
С. Никифорик, Ню Йорк	5.60	П. Гайура, Монтреаль	2.00
252 Відд. УНС	5.00	П. Дятель, Торонто	2.00
О. Волощук, Воррен	5.00	Я. Колиніківський, Монтреаль	2.00
І. Гут, Чикаго	5.00	М. Лепкий, Дітройт	2.00
Д-р М. Наболотний, Скокі	5.00	С. Мельник, Ню Брітейн	2.00
о. В. Середович, Сиракуз	5.00	О. Родиюк, Едмонтон	2.00
С. Супрун, Лорейн	5.00	Ф. Семка, Ст. Пол	2.00
Л. Сисин, Гарфілд	5.00	І. Шеремета, Торонто	1.50
Т-во ОБУЛІД, Ню Йорк	5.00	П. Лесишин, Спрінґфілд	1.50
П. Трембовецький, Ортанна	5.00	О. Бурачок, Джексон Гайтс	1.00
Р. Шкавритко, Гемтремк	5.00	М. Голубець, Елизабет	1.00
Т. Шпікула, Чикаго	5.00	М. Денисенко, Рочестер	1.00
І. Окаль, Йонкерс	4.50	І. Дух, Ню Йорк	1.00
Р. Вітенко, Балтімор	4.35	В. Смець, Голливуд	1.00
Р. Грицишин, Брентфорд	4.00	Н. Куйбіда, Джексон Гайтс	1.00
П. Федус, Лексінґтон	4.00	А. Кузель, Рочестер	1.00
О. Коронецька, Авґуста	3.20	М. Москва, Асторія	1.00
Р. Ільків, Едмонтон	3.00	І. Новосядло, Рочестер	1.00
М. Максимів, Нюарк	3.00	А. Феданко, Бінґгемтон	1.00
Л. Поліцка, Дулут	3.00	М. Хома, Балтімор	1.00
		І. Цуркан, Чикаго	1.00

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ВІКТОРА СИГАЛОВА

зложили нижче наведені особи наступні пожертви на Дар Українському Воєнному Інвалідові:

Петро і д-р Марія КІНҐ	$15.00
Д-р Микола і Ярослава КРИЖАНІВСЬКІ	15.00
Іван і Марія КУЗЕМСЬКІ	15.00
Андрій і Євгенія РАТИЧІ	15.00
Мгр Юліян і Марія САВЧАКИ	15.00

УПРАВА ОБВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Замість квітів на могилу

бл. п. ПЕТРА БЕРЕЖНИЦЬКОГО

Батька нашого курінного Друга Богдана, складаємо 25.00 долярів на будову собору св. Софії в Римі.

Родині висловлюємо наші щирі співчуття.

У КУРІНЬ УПС „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МОГО НЕЗАБУТНЬОГО МУЖА

Д-ра Андрія Раставецького

ЯК НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК, НА ЙОГО МОГИЛУ, СКЛАДАЮ 25.00 ДОЛЯРІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХАРИТАТИВНОЇ СЛУЖБИ В МЮНХЕНІ, НІМЕЧЧИНА,

СОФІЯ РАСТАВЕЦЬКА

Д-Р ЛЕОНІД ГУМЕНЮК

(ПАМ'ЯТІ ЛІКАРЯ-ДОБРОДІЯ І ПАТРІОТА)

Д-р Леонід Гуменюк

Недавно міннеапольська громада відпровадила на вічний спочинок на цвинтар в Бавнд Бруку сл. п. лікаря шпиталю в Кембрідж, Мінн. — д-ра Леоніда Гуменюка.

Леонід Максимович народився 21 серпня 1894 р. в Староконстантинові на Волині. По закінченні гімназії і військової Чугуївської школи, був покликаний на війну на фронт в заамурському полку. Закінчивши військову школу юнкером й перебуваючи на різних частинах фронтів, був кілька разів ранений і відзначений. У війську — як згадують ще живі його приятелі — відзначався хоробрістю, підприємчивістю і людяною поведінкою до підлеглих вояків і товаришів-старшин.

Лютнева революція 1917 р. застала його на шпитальному ліжку в Москві після поранення. Як штабскапітан російської армії голоситься Леонід до української державної служби і виїздить до Києва. Він радів створенннinfoм УНР і служив з посвятою своїй владі. Коли Армія УНР була у відвороті до границь Галичини, Леонід вступив до УГА, бо в ній подобалася йому карність і національна свідомість. З нею перейшов він славні і сумні часи її існування аж до таборів смерти в Польщі. Як волиняк дістався до Рівного, де займався бжільництвом.

Заощадивши собі грошей на великій пасіці дідича Колодзєйчика, виїздить на медичні студії до Праги. В Карловому університеті у Празі скоро здобув собі любов і пошану студентства, яке вибрало його на голову Медичної Громади. На вакаціях останніх років студій Гуменюк працював в Державному Інституті Бжільництва, і провадив наукові досліди з біології і фізіології бжіл.

З найкращими надіями посвятитися своєму лікарському званню, Гуменюк кінчає в 1931 році студії з дипломом і правом відкриття практики на Закарпатті, яке входило в склад Чехо-Словаччини як Карпатська Русь. Мадярська неволя оставила цю чудову країну в повному запустінні. Між ентузіястами був д-р Леонід Гуменюк, лікар, фаховий знавець модерного бжільництва. Але умовини для цієї праці загальмували місцеві „автохтони" при допомозі чеської влади на Закарпатті, що також взялася до чехізації місцевого населення.

Леонід не здався і в Сваляві заснував приватну школу бжолярства. Празька централя бжільництва знала його і не відмовила дозволу. До цієї фахової школи поплила масово жадна навчань закарпатська молодь, почувши про українську викладову мову. Гуменюк пірнув в національну роботу під дахом бжільництва. А відомо, що Закарпаття чудовий край для цього своїми теплими кліматичними умовинами і багацтвом медозборних рослин. Приготування викладів в рідній мові, досліди на високому рівні з анатомії і лікування бжіл при своїм мікроскопі й інших інструментах, лекції теорії і практики, по них дискусії, своя фабрика вощини, нові вулики своєї системи, і майстерська своя робітня — все це створили чудові умовини виховання нових українських бжолярів. Директор і учні школи сплелися в одну галузь його і Закарпатська Україна дістала поважне число фахових бжолярів - провідників. По трирічному навчанні абсольвенти діставали дипломи вчителя, а найспосібніші інспектора бжільництва. Сьогоднішний великий розвиток бжільної господарки на Закарпатті — це праця сл. п. Леоніда.

На бжільні виставки до Праги возив Гуменюк зі своїми учнями свої досягнення і діставав дипломи і признання. Верхом слави цієї школи була її участь у всесвітньому конґресі бжолярів у Београді, де Леонід Гуменюк, лікар дістає найвищі признання, дипломи і золоті медалі.

Наладнавши належно шкільне навчання, Леонід пішов на лікарську практику до Мункачева. Зразу провідні лікарі пізнали в ньому доброго діягностика і знавця внутрішніх недуг. А мав він свої спеціяльні методи лікування, особливо ниркових хворіб. Він публікує свої праці з цієї важкої ділянки, а його методи прослідила Празька Клініка під проводом професора Іраска у Празі і прийняла його методу під назвою д-ра Гуменюка. Пізніше призначено його директором лічниці в Севлюші. Коли б не мадярський напад на Карпатську Україну в 1939 році, за кілька десятків такої прецизної праці Гуменюк був би став творцем нових лічниць і нового способу масового лікування...

Коли мадяри почали наступ, Леонід зголосився лікарем до Карпатської Січі в Хусті і давав лікарську обслугу безплатно хворим і раненим січовикам. По упадку держави Г. подався через Румунію до Югославії, і там мусів погодитися на виїзд до чужинецьких робітників в Німеччині. Дістав місце у Ватенштедті. Була там філія Українського Національного Об'єднання (УНО) та коло 2,000 наших робітників, розсварених тодішнім поділом ОУН. Цих добрих, але розаґітованих хлопців, з'умів Г. як голова філії УНО, об'єднати. Філія УНО у Ватенштедті стала опісля одною з найкращих клітин зорганізованого нашого робітництва.

Про цю ревну і розгорнену працю Гуменюка пишеться в історії УНО, тоді найбільшої організації українців Німеччини і країн нею окупованих. Як б. ген. секретар УНО в Берліні я часто вітав Леоніда в нашій канцелярії, куди він заходив зі звітами про свою філію, а також приносив щедрі грошові збірки на студентів: Дофус і Кодус. Він служив лікарською і грошовою допомогою нашим робітникам. Тільки нам двом було відомо, скільки нелеґальних лікарських посвідок виставив він, коли треба було рятувати сотні робітників перед очевидною загладою в руках озвірілих німецьких хлібодавців: фабрикантів, поліції і баворів. В глибокій пошані і подяці склонюю сьогодні голову перед пам'яттю цієї високоблагородної й жертвенної людини-мецената робітництва! Скільки карточок - записок діставав Леонід від секретаря з проханням рятувати хворих і знеможених наших робітників - новітніх невільників третього гордого тоді райху? Поклін, Тобі, Леоніде, і вдяка робітників! Дальші місця лікарювання були: директор туберкульозної санаторії в Одерберґу (Богумін) на Шлеську, з правом приватньої практики, а після евакуації — в Бернштайні біля Шердінґа. Там безплатно лікував наших еміґрантів, як лікар Українського Комітету. У Бернштайні мав великі успіхи в лікуванні шкірних і ревматичних недуг.

В 1949 р. Г. і його вірна і ревна помішниця, дружина Антоніна, виїхали до ЗСА. Осіли вони в Ст. Полі, Міннеаполіс, але заробляти на прожиття приходилося йому санітарем університетського шпиталю в Міннеополісі. Треба здавати наново всі лікарські іспити, а це важко було при незнанні англійської мови. Від 1950-64 Леонід був на праці в Бетезда шпиталі, де склав успішно іспити і по практиці був іменований лікарем в шпиталі Кембрідж, Мінн. Там працював він неначе у власній канцелярії з повною посвятою і любов'ю для важко хворих пацієнтів. Коли в лікарні не було найдорожчих ліків для них, він купував їх своїм коштом, без відома управи. В дні 6. серпня 1968 р. прийшов міцно перемучений додому в 4.30 по пол., а в 9 вечора відвезли його амбулянсом в нестерпних муках до міського шпиталю, в якому 8 серпня його серце перестало битися.

Так скінчив своє багатогранне життя сл. п. Гуменюк, не знаючи спочинку для себе. Помер лікар-добродій і глибоко віруюча людина, що кожної неділі відвідував церкву. Що більше, дружина його була прекрасним церковним диригентом і так вони обоє бездітні, послужили неодній православній церкві своїми нотами, вивченням хорів, ще й багатими пожертвами потребуючим церквам. Це робили так, щоб ліва не знала, що дає права. Перед Леонідом стояв завжди страдаючий хворий, байдуже хто він, якої народности, стану, тощо. — Оставив у глибокому смутку свою любу дружину Антоніну, яка 42 роки була його найкращим дорадником, мудрим помішником і секретарем. В Україні осталася його єдина сестра Олена, з якою не міг був навіть переписуватися.

В суботу, 10 серпня ц. р. парафія св. Михаїла з трьома священиками, у проводі з о. наст. Миколи Антохієм, і з двома надгробними словами, численна міннеапольська громада українців по Літургії і Парастасі попрощали перед відлетом до Бавнд Бруку нашого незабутнього доктора Леоніда. На похорон прибули в смутку з родини дружини: її сестра п. Віра Сагайдаківська, племінник і племінниці: Микола і Варвара Кришпиновичі, і пані-матка Наталія Данилевич, дружина настоятеля катедри св. Володимира в Ню Йорку.

Вічная Тобі Пам'ять і глибокий поклін, мій незабутній, друже Леоніде!

о. Володимир Левицький.

„День української Кооперації" і 25-річчя Кредитової Кооперативи Північного Вінніпеґу

28 вересня 1968 року в бенкетовій залі „Ґолден Ресторант", відбулося подвійне кооперативне свято, а саме: управа „Кооперативної Громади" враз із проводом Кредитової Кооперативи Північного Вінніпеґу, в присутності 125 осіб, представників усіх українських кооператив у Вінніпеґу, відзначили „День Української Кооперації" та рівночасно своєю присутністю вшанували 25-річчя праці Кредитової Кооперативи Північного Вінніпеґу.

Свято відкрив і ним проводив І. Шкварчук, заступник голови „Кооп. Громади". Свято зачато молитвою, яку провів о. Роман Кисілевський, член дирекції Ювілятки. Після молитви А. Господин, президент кредитівки Північного Вінніпеґу, привітав членів і гостей Ювілятки та підніс тост в честь „Кооперативної Громади". Відтак слідувала вечеря і товариська ґутірка при столах. За головним столом сиділи представники „Кооперативної Громади", кредитових кооператив і громадських організацій, яких після вечері окремо представив господар свята.

Головну доповідь про 25-літню працю Кредитової Кооперативи Північного Вінніпеґу мав інж. А. Качор, управитель Ювілятки. Він начеркнув коротку історію розвитку названої установи, яку засновано в 1943 році, як другу українську кредитівку в Вінніпеґу. Свою працю Ювілятка зачала станом 20 членів і 130 дол. майна (уділового капіталу), а тепер має 953 членів і 1,215,460.95 дол. майна, з того ощадності членів (уділи і ощадності разом) становлять 1,147,850 дол., або пересічно на одного члена припадає 1,200 дол. За час свого існування кредитівка уділила членам 1,379 позичок у сумі 3,537,730 дол., а тепер стан позичок виказує, що 262 члени задовжені на 1,084,600 дол. переважно на купно домів, авт і хатнього устаткування. Ювілятка приміщується у власному домі при вул. Селкірк ч. 544, купленому в 1965 році.

Серед кредитових кооператив Манітоби, на 252 активні кредитівки, Ювілятка займає щодо величини 28 місце.

У проводі Ювілятки бачимо, на основі заподань доповідача, таких людей: А. Господин, голова дирекції, С. Корбуляк, заст. голови, В. Ільницький, секретар, о. Р. Кисілевський, Г. Мозіль, Б. Мартинович і В. Макота — члени дирекції.

Контрольну Комісію очолюють: В. Мигаль — голова і В. Леськів та О. Левицький — члени. У Кредитовому Комітеті є: С. Мокрій, голова та В. Клос і М. Саракула, члени.

Управу очолює довгі роки А. Качор, а його заступником є І. Зельський, а Е. Михайлишин працює як службовичка.

Свою доповідь доповідач закінчив закликом до всіх представників кооператив, які об'єднані одною ідеєю і тою самою метою, щоб разом пробували з п:оодиноких копробували з поодиноких коцільний український кооперативний рух у Канаді, бо від цього залежатиме, чи в майбутньому збережемо нашу національну ідентичність в кооперації Канади, а в парі з тим і нашу національну окремішність поодиноких кооператив.

Після цієї основної доповіді, адвокат С. Радчук, голова дирекції „Карпатії" від імени „Кооп. Громади" виголосив доповідь про Ф. В. Райфайзена, основоположника кредитової кооперації в світі, з приводу його 150-річчя народження.

С. Радчук також привітав Ювілятку від імени всіх українських кооператив у Вінніпеґу, а від громадських організацій привіт склав інж. М. Боровський, що репрезентував УВАН і Наукову Раду в Канаді.

Присмно відмітити, що теплий привіт наспів для Ювілятки від Товариства Української Кооперації в ЗСА, за підписом голови О. Плешкевича і від „Самопомочі" з Чикаґо за підписом Р. Мицика.

Свято закінчив господар свята І. Шкварчук, дякуючи учасникам за участь, а організаторам за вдале переведення того подвійного свята, яке разом з промовами і вечерою тривало тільки 2 години. Він також підмітив, що ініціятором відзначування кожного року „Дня Української Кооперації" є „Кооперативна Громада" і це святкування вже стало традицією у Вінніпеґу.

Для інформації читачів варто подати, що „Кооперативна Громада" заснована ще в 1949 році. Спершу об'єднувала фізичних членів і кооперативи у Вінніпеґу та пробує нав'язати контакт з усіма українськими кооперативами на заході Канади. У проводі „Кооперативної Громади" цього року маємо таких осіб: А. Качор — голова, І. Шкварчук, заст. голови, О. Барвінський, секретар, І. Геврик, скарбник і В. Записоцький, член. Почесним головою є В. Топольницький.

Кооператор

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го ГРУДНЯ 1968 р.

GARY, Ind. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 100 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Пітман Сквер, 51-ша і Пенсилвенія вул. На порядку нарад: Звіти Уряду і Конт. Комісії та вибір нової управи на 1969 рік. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні збори Т-ва ім. гетьмана І. Мазепи 183 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартин. В разі малого числа присутніх членів — збори відбудуться на годину пізніше без огляду на кількість присутніх. На порядку: звіти та вибір Управи на 1969 р. — Д. Кошильовський, гол., Д. Федорко, рекор. секр., П. Залуга, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в УДКлюбі при 2376 Ґрилінґ вул. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Комісії за 1968 р., вибір нової управи на 1969 р. та інші важні справи. Проситься прибути на збори. — М. Бориськевич.

MONESSEN, Pa. Річні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вулиці, 213 Скунмекер Аве. На порядку — вибір Управи на 1969 рік. Проситься членів Monessen, Donora і West Newton прибути. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

ОЛІЯН, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 363 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі ч. 1003 Брук вул. Є важні справи до полагодження. Проситься прибути на збори. — Управа.

ЧЕТВЕР, 12-го ГРУДНЯ 1968 р.

ГАРТФОРД, Конн. Загальні збори Т-ва Гомін — 12 Відділ, в Пластовій Домівці в УНДомі. Є важні справи до вирішення. Проситься прибути на збори. — В. Лучкань, секр.

ТАРЗАН, ч. 6098. Запаси лелекового м'яса!

Тарзан та Іто вернулися до рожевого палацу з різними запасами харчів, що їх знайшли в цій родючій країні. — Ви знайшли м'ясо, їдного птаха, Іто, який кормиться жабами, гадюками й іншим м'ясом. Численні птахи мають трохи чорного м'яса, а це мій перший досвід із червоним, як воловина, м'ясом птаха... Може воно нам не буде смакувати!

—Воно смакує, Тарзане! Знамените! Лелековий біфстекс розв'яже нашу проблему м'яса..., якщо вони не повтікають. Їхні великі крила можуть швидко перенести понад верхи... Ми не знаємо, чи вони живуть тут, чи тут тільки з візитою!

— Чому ми не наловимо стільки птахів, скільки зможемо... Та не повідтинаємо їхні крила на стільки, щоб вони не могли відлетіти? Мені смакує біфстекс з лелекового м'яса!